

Literatuurlijst voorlezen aan senioren, thema: 'Een leven van leren' – Literair, indeling volgens genre

AUTEUR	TITEL	JAAR	INHOUD
Bronnen: Steinz Gids voor de wereldliteratuur; internet; Catalogus Bib Sint-Niklaas			
Poëzie			
Hans Werkman	Nog één keer door die hoge gang: de honderd mooiste schoolgedichten uit de Nederlandse literatuur	2000	Bloemlezing van Nederlandstalige gedichten over leraren en leerlingen op de lagere en middelbare school.
Tony Heidekens & A. De Cort	Ik zeg het met een vers bloemlezing poëzie voor kinderen	1941	Deze bundel is een voorbeeld van schoolpoëzie uit de jaren 1940.
Jan Van Coillie & Paul De Becker	Deze haan heeft laarzen aan: kinderrijmpjes,	2001	Royaal geïllustreerde bundel met oude Vlaamse bakerrijmpjes en andere kinderversjes, voorzien van spelhandelingen en een 20-tal muzieknotaties.
Verhalen			
Johan Goossens	Wie heeft er wel een boek bij zich? : een jaar lang leraar op een ROC	2014	Dit boek bestaat uit de gebundelde columns van cabaretier Johan Goossens over zijn ervaringen als leraar in Amsterdam. Goossens schrijft geestig en to the point; hij portretteert leerlingen met gevoel en met aandacht voor opmerkelijke eigenheden.
Johan Goossens	De leraar die mijn leven veranderde	2016	Bekende schrijvers vertellen over leraren aan wie zij veel te danken hebben of die op een andere manier indruk op hen hebben gemaakt.
Thomas Rosenboom	De mensen thuis	1983	Drie verhalen in dit debuut over hetzelfde, vroegrijpe en eigenwijze jongetje van twaalf.
Geertrui Daem	Boniface	1992	Verhalen over opgroeiende meisjes in een rooms-katholiek milieu in Vlaanderen in de jaren zestig. De schrijfster zet in deze bundel haar vroegere middelbare school te kijk, waar de nonnen

			in de jaren zestig nog de plak zwaaiden.
Jacques Vriens	Meester Jaap (Reeks bestaande uit verschillende delen)	1996	Reeks jeugdboeken die korte verhalen bevatten van de belevenissen in de klas van meester Jaap. Hij lost op een soepele en creatieve manier de problemen gedurende het schooljaar op.
Historisch en non-fictie, algemeen			
Willem Jan Verlinden	De zussen Van Gogh	2016	Biografie van de zussen Wil, Lies en Anna, de zussen van Vincent Van Gogh. Hun scholing komt uitgebreid aan bod.
Julien Van Remoortere	Meester, Meester, Meester. Verhalen van juffen en meesters van toen	2012	Overzicht van de geschiedenis van het lager onderwijs, van de Romeinse tijd tot het schoolpact van 1958. Gevolgd door interviews met vroegere onderwijzers, die vertellen over de tijd dat zij lesgaven.
Jan Durnez	Een bank vooruit... en bord afvegen. Schoolmeesters en schoolleven in Vlaanderen,	1990	Herinneringen aan het Vlaamse schoolleven in de beginjaren van deze eeuw.
Volgens gemeente:			
Beveren			
G. Vercauteren	100 jaar Sint-Martinusschool (1909-2009),	2009	Dit artikel in het tijdschrift het Land van Beveren, vertelt het verhaal van de Sint-Martinusschool te Beveren.
Lokeren			
Omer Bauwens	Scholen op Spoele - Feiten, verhalen en foto's (1863-1983)	2014	Spoele is een wijk in Lokeren met verschillende scholen. De auteur van dit geïllustreerde boek vertelt chronologisch de geschiedenis van de scholen in de wijk met treffende anekdotes. Het bevat getuigenissen van meisjes over het leven tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog.
Rudi Henderickx	100 jaar School Groendreef te Lokeren	2014	Deze uitgave ter ere van het honderdjarige bestaan van het schoolgebouw aan de Groendreef in Lokeren in 2013 bespreekt enerzijds wat er vooraf ging aan de oprichting van het Stads-, Staats-, Rijks- en Gemeenschapsonderwijs en anderzijds de verschillende periodes die bepalend zijn geweest voor de gestage ontwikkeling van de school, die ontstond in 1862. De school aan de Groendreef ligt mee aan de ontwikkeling van het officieel onderwijs in de stad. Er wordt stilgestaan bij de vele directies, de personeelsleden en verschillende verdienstelijke personen die

			belangrijk waren voor het Lokers openbaar onderwijs en ook leerlingen krijgen een ruime plaats.
Alain Debbaut en Joost Van den Branden	Stemmen op schrift - Een halve eeuw Sint-Lodewijkscollege Lokeren in getuigenissen	2007	Op initiatief van 2 leerkrachten van het Sint-Lodewijkscollege Lokeren, Alain Debbaut en Joost Van den Branden, gingen leerlingen ooggetuigen interviewen over de geschiedenis van hun eigen school in de periode tussen 1940 en 1990. Op basis van deze getuigenissen van oud-leerlingen, oud-leraars, oud-directeurs, ouders, voormalig onderhoudspersoneel en anderen wordt een halve eeuw Sint-Lodewijkscollege gedocumenteerd. De geschiedenis van de school wordt op een thematische manier behandeld. Verschillende aspecten van het schoolleven en de schoolcultuur, zoals het "ancien régime" (van voor 1968), het internaat (tot 1971), sportbeoefening en lichaamscultuur, het dienstpersoneel (zusters van de congregatie van de Heilige Engelen), de komst van de meisjesleerlingen (in 1969) en "de geest van 1968" en de daar mee gepaard gaande vernieuwingen, komen aan bod.
Alain Debbaut	Markt 45: 150 jaar Sint-Lodewijkscollege Lokeren 1850-2000		Interessant boek over de rijke geschiedenis van het prestigieuze Sint-Lodewijkscollege.
J. De Vuyst	Getuigenissen van de schoolstrijd in Lokeren	2011	Dit artikel in het tijdschrift van de Heemkundige Kring De Souvereinen vertelt het verhaal van de schoolstrijd in Lokeren in de periode 1879-1884.
C. Criel	'Meester' Henri van Durme van Eksaarde	2004	Dit artikel in het tijdschrift van de Heemkundige Kring De Souvereinen vertelt het verhaal van meester Henri van Durme (1870-1958) uit Eksaarde. Hij gaf les tijdens de schoolstrijd in Lokeren.
Sint-Niklaas			
Georges Tallir en Etienne De Meester	1823-2013: 190 jaar onderwijs te Sinaai	2013	Dit rijk geïllustreerde jaarboek gaat over de geschiedenis van het onderwijs in Sinaai. Het is een verhaal over scholen, schoolgebouwen, directies, leerkrachten en leerlingen. Alle huidige en vroegere Sinaaise onderwijsinstellingen worden in één chronologisch overzicht opgenomen en tegenover mijlpalen in de Belgische geschiedenis, zoals de schoolstrijd in 1879, de beide wereldoorlogen en de fusie van gemeenten op 1 januari 1977, geplaatst.
Jozef De Cock	Het verhaal van een school. Van vak- en ambachtsschool Sint-Antonius (1908) tot Vrije Technische Scholen van Sint-Niklaas (1988)	1988	Dit boek vertelt het verhaal van de Vrije Technische Scholen van Sint-Niklaas.
	100 jaar Tereken school: 1880-1980	1980	Dit boek vertelt het verhaal van de Tereken school te Sint-Niklaas.

Autobiografisch			
Theo Thijssen	In de ochtend van het leven: jeugdherinneringen	1941	Autobiografie van de Nederlandse schrijver (1879-1943) over de periode 1883-1892, waarin hij schoolging in de Amsterdamse Jordaan. Het is een nauwkeurige beschrijving van de kleuterschool en de lagere school die Thijssen toen bezocht als 4-jarige peuter tot zijn afscheid van de lagere school.
Lev Tolstoj	Studentenjaren	1857	Autobiografische schets van het leven van een 19e-eeuwse Russische student.
Romans / literair werk (in volgorde van lengte- van kort naar lijvig)			
Ferdinand Bordewijk	Bint	1934	'Bint' is het verhaal van een dictatoriaal schoolsysteem, dat in de verpersoonlijking van de directeur, Bint, tot in het uiterste een ijzeren tucht voorstaat.
Gerrit Krol	Een ongenode gast	1988	Aan de universiteit van Groningen treedt Peter Brodski op als gastdocent. Zijn colleges worden druk bezocht. Zijn wijze van doceren en de theorieën die hij verkondigt verdelen zijn toehoorders in fervente bewonderaars en heftige bestrijders. Daar komt nog bij dat hij een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefent op vrouwen
Herman Koch	Red ons, Maria Montanelli	1989	Een jongen vertelt over zijn treurige leven op een Montessori-school.
Johan Daisne	Hoe schoon was mijn school: de roman van een leraar	1961	Dit boek is een weemoedige, vertederend geromantiseerde terugblik op de 25 jaar die Daisne les gaf in de meisjesschool in de Wispelbergstraat in Gent (in de roman Kastanjestraat genoemd). Het was de school waar ook zijn moeder les had gegeven.
Ivo Michiels	Het boek Alfa	1963	Passage met herinnering aan de kindertijd op school in de jaren voor de Tweede Wereldoorlog
Theo Thijssen	Barend Wels	1908	Over een docent met een ordeprobleem
Nabokov	Pnin	1957	Satirische notities over het leven in een kleine Amerikaanse universiteitsgemeenschap, waar de onpraktische, groteske, maar toch eigenlijk zo deerniswekkende professor Pnin, Russisch emigrant, niets van begrijpt.
Aster Berkhof	Veel geluk, Professor !	1987	Een docent literatuurgeschiedenis aan een wintercursus in St. Moritz raakt verward in allerlei moeilijkheden als hij verliefd wordt op een Amerikaanse studente.
Simon Vestdijk	Terug tot Ina Damman: de geschiedenis van een jeugdliefde	1934	Anton Wachter doorleeft in zijn eerste H.B.S.-jaren vele gevoelens van frustratie en ontluikende liefde. De problemen van de intelligente maar wereldvreemde jongen blijven hem niet bespaard en hij is het tijdelijk slachtoffer van de plaagzucht van zijn schoolgenoten. De eerste, haast onbegrepen liefdesgevoelens voor het meisje Ina Damman veranderen zijn innerlijk leven en maken hem in zekere zin onaantastbaar. Het verwarrende in het leven van een puber is in milde

			en poëtische bewoordingen zeldzaam raak neergezet.
Ernest Claes	De Witte	1920	De kwajongensstreken van een Vlaamse boerenjongen in Zichem begin 1900. De beroemde schelmenroman van Ernest Claes blijft lezers aangrijpen. Zeker voor oudere mensen is dit boek een sterke jeugdherinnering gezien het behoorde tot de verplicht te lezen lectuur.
Theo Thijssen	De gelukkige klas	1926	Dagboek van de onderwijzer aan de hoogste klassen van een Amsterdamse volksschool.
Mary McCarthy	De academische velden	1951	Amerikaans college-leven ten tijde van de communistenjachten van senator McCarthy. Universiteitssatire over een docent wiens aanstelling niet verlengd wordt.
Bart Koubaa	De leraar	2009	Op een middelbare school met veel allochtone leerlingen blijkt het multiculturele ideaal te hoog gegrepen.
Evelyn Waugh	Terugkeer naar Brideshead	1945	<i>Terugkeer naar Brideshead</i> vertelt het verhaal van de vriendschap van personage Charles Ryder met de aristocratische, katholieke familie Flyte. Charles raakt in Oxford bevriend met de jongste zoon van de familie, Sebastian, die hem meeneemt naar hun landgoed Brideshead. Charles raakt verwickeld in de tragiek waar de familie onder gebukt gaat. Als officier tijdens de Tweede Wereldoorlog komt hij toevallig terug terecht op het landgoed. De roman speelt zich af in de tijdsperiode van de jaren 20 van de twintigste eeuw tot 1945.
Malcolm Bradbury	De geschiedenisman	1975	Britse universiteitsroman, jaren 60-70: tijd van sociale, culturele omwentelingen. Campusroman over een hippe linkse socioloog.
Theo Thijssen	Het taaie ongerief	1932	Jongen ontsnapt aan de armoede van de Jordaan door naar de kweekschool te gaan
Cyrille Offermans	Dood van een leraar	2011	Een jonge idealistische leraar raakt gedesillusioneerd over de praktijk van het onderwijs.
Paolo Giordano	De eenzaamheid van de priemgetallen	2008	De levens van een door een ski-ongeluk getekend meisje en een hyperintelligente jongen met een zwakbegaafd, door zijn toedoen verdwenen tweelingzusje, kruisen elkaar op de middelbare school; een bijzondere vriendschap ontstaat waarin priemgetallen een grote rol spelen.
John Williams	Stoner	1965	Stoner is het verhaal van een zoon van een arme boerenfamilie, die literatuurprofessor wordt. Hij doorstaat een ongelukkig huwelijk, ziet zijn dochter aan de drank gaan, vindt geluk in een onmogelijke relatie met een studente, maar wordt vlak voor zijn pensioen ziek en sterft. Op de universiteit gaat Stoner gebukt onder de intriges van een doortrapte collega, maar hij verliest zijn integriteit niet. Als een ware stoïcijn doorstaat hij alle ellende waardig.
Elena Ferrante	De Napolitaanse romans: De geniale vriendin (2011), De nieuwe achternaam (2013)	2011 / 2013	Twee intelligente vriendinnen, Lila en Elena groeien samen op in een volkswijk in het Napels van de jaren vijftig, een tijd waarin het ondenkbaar is dat meisjes hun tijd verspillen met leren. Lila moet van school om te gaan werken. Beide meisjes proberen aan hun milieu te ontsnappen, Lila door jong te trouwen en Elena door verder te studeren.

Philip Huff	Niemand in de stad	2012	Door zijn onderdompeling in het Amsterdamse studentencorps verliest Philip Hoffman steeds meer zijn greep op de werkelijkheid
Grace McCleen	Professor in de poëzie	2013	Een vrouwelijke professor in de Engelse literatuur besluit na een periode van ziekte onderzoek te gaan doen aan de universiteit waar ze ooit zelf heeft gestudeerd.
Haruki Murakami	De kleurloze Tsukuru Tazaki en zijn pelgrimsjaren	2013	Hoofdpersonage Tsukuru Tazaki, heeft een buitengewoon sterke vriendschapsband met drie middelbare schoolvrienden. Als enige van zijn vrienden vertrekt Tazaki uit zijn geboortestad Nagoya om in Tokyo aan de universiteit te gaan studeren. Plots wordt hij door zijn vrienden verstoten. Jaren later worstelt hij nog steeds met deze traumatische gebeurtenis en probeert hij de ware toedracht van de gebeurtenissen te achterhalen.
Lodewijk van Deysel	De kleine republiek	1889	Autobiografisch relaas van een verblijf op de streng katholieke jongenskostschool Rolduc in Zuid-Limburg rond 1875.
Theo Thijssen	Kees de jongen	1923	Het leven van een twaalfjarige Amsterdamse volksjongen, eind 19e eeuw, Amsterdam. Het boek beschrijft de lagerschooltijd van Kees.
C.P. Snow	De masters	1951	In een prestigieus college in Cambridge in de jaren dertig ontwikkelt zich een stille maar geniepige machtsstrijd.
Jeffrey Eugenides	Huwelijk	2011	In de jaren tachtig van de 20e eeuw hebben twee studenten en een studente tijdens en vlak na hun afstuderen aan een Amerikaanse universiteit een complexe verhouding.
Pascal Mercier	Nachttrein naar Lissabon	2004	Een Zwitserse leraar raakt zo geboeid door de filosofische overpeinzingen van een Portugese arts dat hij naar Portugal afreist om meer over hem te weten te komen.
Willem Frederik Hermans	Onder professoren	1975	Jaren 60, universiteit. Het rustige leven van een hoogleraar wordt volkomen verstoord door een prijs en een studentenactie.
Charlotte Brönte	Jane Eyre	1847	De wees Jane Eyre wordt op een strenge kostschool opgeleid tot gouvernante. Op haar achttiende gaat ze als gouvernante aan de slag in een afgelegen huis waar veel spanning en geheimzinnigheid rond de bewoners heerst. Ze beland in een gecompliceerde liefdesverhouding met haar werkgever Mr. Rochester. Engeland, 19e eeuw.
Donna Tartt	De verborgen geschiedenis	1992	Vier jongens en een meisje vormen een exclusief groepje studenten klassiek Grieks aan een Amerikaans college waar hun experimenten met oude Griekse rituelen leiden tot twee moorden.
J.J. Voskuil	Bij nader inzien	1963	<i>Bij nader inzien</i> , is de beschrijving van een groep studenten Nederlands in Amsterdam tussen 1946 en 1953. Met een grote rijkdom aan onvergetelijke details weet J.J. Voskuil de typisch naoorlogse sfeer van het studentenleven uit die tijd op te roepen. Vooral via de talloze op studentenkamers gevoerde discussies, waarin de literatuur een belangrijke rol speelt, raakt de

			lezer heel geleidelijk bekend met de persoonlijkheid en de opvattingen van elk van de personages: de studenten voelen verwantschap met het gedachtegoed dat het tijdschrift Forum in de jaren '30 uitdroeg: het denken in 'vriend en vijand', de nadruk op intelligentie en de afkeer van wetenschap.
Jeugdromans			
Karin Amatmoekrim	Het gym	2011	Sandra (12) is een Surinaams/Nederlands meisje uit een achterstandswijk. Ze gaat als enige uit haar klas naar een zelfstandig gymnasium. Ze valt daar nogal buiten de boot.
Aidan Chambers	Dit is alles: het hoofdkussenboek van Cordelia Kenn	2005	Een 20-jarig meisje is hoogzwanger van een dochtertje. In zes dagboekdelen beschrijft ze haar leven.
Top Naeff	Schoolidyllen	1900	Vier tienermeisjes zitten samen in de klas. Eentje, Jeanne, is beeldschoon, maar wat braaf. Een tweede, Jet, is rebelser en tast de grenzen af van wat de maatschappij als norm stelt. Met nog twee andere meiden erbij proberen ze met hun intense vriendschap het strenge schoolleven toch wat op te vrolijken. Ze groeien op in de betere kringen, wat het recalcitrante karakter van de jongeren nog versterkt. Met vallen en opstaan zoeken ze naar hun eigen ik. Onvoorziene omstandigheden kruisen hun pad en dwingen hen om resoluut van puber naar volwassene te transformeren. Een nieuwe leerlinge versnelt dat proces. Maud heeft voor niemand schrik en bezit de zelfzekerheid waar de andere meisjes naar op zoek zijn.
Cissy Van Marxveldt	De HBS tijd van Joop Ter Heul	1999	Joop is een bakvis met een gouden hart! Wie heeft er niet ooit kennism gemaakt met de boeken over de legendarische Joop Ter Heul? Wie kent niet de streken die ze uithaalt met haar vriendinnen op school tijdens haar HBS-tijd?
Film			
Peter Weir	Dead poets society	2002	Drama waarin een Engelse leraar op een jongensinternaat op een onorthodoxe manier les geeft, de jongens levensmoed en liefde voor poëzie bijbrengt
Laurent Cantet	Entre les murs	2009	François bereidt zich met zijn collega-leraren voor op een nieuw schooljaar op hun middelbare school, die gelegen is in een probleemwijk. Met zijn eigenzinnige en verfrissende manier van lesgeven weet François zijn leerlingen vaak te verrassen. Maar als enkele leerlingen hem op de proef gaan stellen, wordt hij gedwongen zijn manier van werken opnieuw te bezien.
Theo Thijssen	Kees de jongen	1923	Het leven van een twaalfjarige Amsterdamse volksjongen, eind 19e eeuw, Amsterdam. Het boek beschrijft de lagerschooltijd van Kees.
Ernest Claes	De Witte	1920	De kwajongensstreken van een Vlaamse boerenjongen in Zichem begin 1900.

Foto boeken

Foto boeken			
Annie Van Gemert	Schooluniformen: onderwijs in Vlaanderen	2013	Een mooi fotoboek over scholen in Vlaanderen waar de leerlingen uniformen dragen.
Els Veraverbeke, Sylvie Dhaene, Marc Reynebeau	De jaren 50-60-70-80. Het dagelijkse leven in honderden voorwerpen	2015	Hoe zag het alledaagse leven van de Belgen eruit tijdens hun jeugd? Dit boek geeft het antwoord aan de hand van een reis door de tijd en de Vlaamse huiskamers van de jaren 1950 tot de jaren 1980. Vele honderden voorwerpen brengen het dagelijks leven en het klimaat van de jaren waarin meerdere generaties zijn opgegroeid opnieuw tot leven. Een nostalgisch kijkboek voor de hele familie aan de hand van herkenbare thema's zoals de keuken, de school, vakantie, speelgoed.
Jack Botermans, Wim van Grinsven	Bij ons op school in de jaren '50 en '60	2011	Fotomateriaal rond de lagere school in de jaren 50 en 60. Zowel onderwijsactiviteiten als sport en ontspanning.